Lietas Nr. 19530202824
KA06-0279-25/4
ECLI:LV:ZAT:2025:1021.19530202824.4.S

Zemgales apgabaltiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2025. gada 21. oktobrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Inga Akmeņlauka, tiesneši Raimonds Rinčs un Ilze Vanaga

izskatīja apelācijas kārtībā rakstveida procesā krimināllietu /Persona A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas saistībāar Rietumzemgales prokuratūras prokurores Daigas Vācietesapelācijas protestu par Zemgales rajona tiesas 2025. gada 8. aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Zemgales rajona tiesas 2025. gada 8. aprīļa spriedumu /Persona A/, personas kods /Personas kods/, atzīts par vainīgu Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar sabiedrisko darbu uz 160 stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) pēc noziedzīgu nodarījumu kopības ar Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra spriedumu un Kurzemes rajona tiesas 2025. gada 24. februāra lēmumu, pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, /Persona A/ noteikts galīgais sods – īslaicīga brīvības atņemšana uz 1 mēnesi, sabiedriskais darbs 295 stundas 30 minūtes un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz 4 gadiem 9 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) /Persona A/ soda laikā ieskaitīts pēc Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra sprieduma pilnībā izciestais īslaicīgas brīvības atņemšanas sods viens mēnesis un daļēji izciestais transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas sods no 2024. gada 26. novembra līdz 2025. gada 14. janvārim un no 2025. gada 14. februāra līdz 2025. gada 7. aprīlim – kopā trīs mēneši 15 dienas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta pirmo un ceturto daļu /Persona A/ sabiedriskā darba soda laikā ieskaitīta aizturēšana 2024. gada 18. septembrī, kas atbilst astoņām sabiedriskā darba stundām.

/Persona A/ noteikts galīgais izciešamais sods uz sprieduma pasludināšanas dienu – sabiedriskais darbs 287 stundas 30 minūtēm un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana četri gadi pieci mēneši 15 dienas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) /Persona A/ sabiedriskā darba soda laikā un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas soda laikā nolemts ieskaitīt izciestās sodu daļas no 2025. gada 8. aprīļa līdz šī sprieduma spēkā stāšanās dienai.

[2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais /Persona A/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas šādos apstākļos.

Ar Ziemeļkurzemes prokuratūras prokurora 2024. gada 14. augusta priekšrakstu par sodu, kas stājās spēkā 2024. gada 26. augustā, /Persona A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 262. panta $1.^1$ daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar sabiedrisko darbu uz 200 stundām un papildsodu – tiesību ierobežošanu –, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz pieciem gadiem.

/Persona A/, zinot, ka papildsods pēc minētā prokurora priekšraksta par sodu nav izciests, būdams persona, kurai transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir atņemtas, 2024. gada 18. septembrī plkst. 16.15 vadīja transportlīdzekli */Transportlīdzeklis A/*, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, /Noziedzīga nodarījuma vieta/.

Tiesa atzinusi, ka ar šādām darbībām /Persona A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniedza Rietumzemgales prokuratūras prokurore Daiga Vāciete, kura lūdz atcelt Zemgales rajona tiesas 2025. gada 8. aprīļa spriedumu daļā par apsūdzētajam noteikto sodu un šajā daļā taisīt jaunu spriedumu, nosakot apsūdzētajam bargāku sodu.

Prokurore lūdz sodīt /Persona A/ pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 25 dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) pēc noziedzīgu nodarījumu kopības ar Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra spriedumu un Kurzemes rajona tiesas 2025. gada 24. februāra lēmumu, pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, galīgo sodu /Persona A/ lūdz noteikt – īslaicīgu brīvības atņemšanu uz vienu mēnesi 25 dienām, sabiedrisko darbu 135 stundas 30 minūtes un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz četriem gadiem deviņiem mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) /Persona A/ soda laikā prokurore lūdz ieskaitīt pēc Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra sprieduma pilnībā izciesto īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu vienu mēnesi, daļēji izciesto transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas sodu no 2024. gada 26. novembra līdz 2025. gada 14. janvārim un no 2025. gada 14. februāra līdz 2025. gada 19. maijam – uz apelācijas protesta iesniegšanas dienu kopā divus mēnešus trīs dienas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta pirmo un ceturto daļu /Persona A/ īslaicīgā brīvības atņemšanas soda laikā prokurore lūdz ieskaitīt aizturēšanu 2024. gada 18. septembrī, kas atbilst vienai īslaicīgas brīvības atņemšanas dienai.

Prokurore lūdz noteikt /Persona A/ galīgo izciešamo sodu uz apelācijas protesta iesniegšanas dienu – īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 24 dienām, sabiedrisko darbu 135 stundas 30 minūtes un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 4 gadiem 4 mēnešiem 4 dienām.

[3.1] Prokurore uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā par apsūdzētajam noteikto sodu nav tiesisks un pamatots, tāpēc spriedums atceļams un apsūdzētajam nosakāms tāds soda veids un mērs, kādu to lūdza pirmās instances tiesā.

[3.2] Prokurore atsaucas uz Krimināllikuma 46. panta otro un trešo daļu par soda noteikšanas vispārīgajiem principiem.

Prokurore norāda, ka, izvēloties apsūdzētajam nosakāmā soda veidu, pirmās instances tiesa nav pietiekami izvērtējusi ziņas par vainīgo personu, kā arī ignorējusi Krimināllikuma 35. panta otrās daļas 5. punktā noteikto soda mērķi, proti, panākt, lai notiesātais pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Prokurore vērš uzmanību uz to, ka tiesa nav ņēmusi vērā, to apsūdzētais iepriekš notiesāts ar sabiedrisko darbu, taču, neskatoties uz to, apsūdzētais izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu. Prokurores ieskatā, tas liecina par to, ka iepriekš noteiktais kriminālsods – sabiedriskais darbs un papildsods – tiesību ierobežošana, nebija sasnieguši savu mērķi un nav atturējuši viņu no jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanas, kas izdarīts mazāk kā mēneša laikā

pēc nolēmuma spēkā stāšanās. Prokurore uzskata, ka tas nekādā mērā neliecina par to, ka apsūdzētais būtu izdarījis secinājumus un pildītu apņemšanos neizdarīt likumpārkāpumus, neradot kopumā apdraudējumu tiesiskajai stabilitātei.

[3.3] Prokurore uzskata, ka apsūdzētajam sods nosakāms īslaicīgas brīvības atņemšanas soda veidā. Prokurores ieskatā, apsūdzētais nav spējis kritiski izvērtēt savas darbības un izdarīt atbilstošus secinājumus, tāpēc prokurorei nav radusies pārliecība, ka viņš turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, ko apstiprina apsūdzētā rīcība un noziedzīgās darbības.

Judikatūrā ir nostiprināta atziņa, ka apsūdzētā personību raksturojošas ziņas ir tikai viens no apstākļiem, kas ļauj individualizēt sodu Krimināllikuma Sevišķās daļas attiecīgā panta sankcijas ietvaros vai arī noteikt vieglāku sodu par likumā noteikto. Bez apsūdzētā personību raksturojošām ziņām tiesai jāvērtē arī citi apstākļi, kas raksturo konkrēto noziedzīgo nodarījumu un atšķir to no citiem tāda veida noziedzīgiem nodarījumiem (*skat. Augstākās tiesas 2012. gada 22. jūnija lēmumu lietā Nr. SKK-127/12*). Katrai personai ir tiesības izvēlēties savu uzvedības un rīcības modeli, taču vienlaikus jārēķinās ar iespējamām sekām likumā noteiktajā kārtībā.

[3.4] Prokurore nepiekrīt tiesas viedoklim, ka par sadarbību kriminmāltiesisko attiecību ātrāka noregulējuma veicināšanā apsūdzētais samērīgi atalgojams ar sankcijā paredzēto vieglāku brīvības atņemšanai alternatīvo soda veidu – sabiedrisko darbu. Prokurore uzskata, ka šāda veida sadarbības veicināšana nevar būt par pamatu vieglāka soda veida noteikšanai, kā to noteic attiecīgā likuma panta sankcija.

Prokurores ieskatā, pirmās instances tiesā lūgtais īslaicīgas brīvības atņemšanas laiks nav tik ilgs, lai apsūdzētais pēc soda izciešanas nevarētu turpināt pildīt un pierādīt izteikto apņemšanos turpmāk likumpārkāpumus neizdarīt.

Prokurore uzskata, ka Kriminālprocesa likuma 21. pantā paredzēto tiesību uz sadarbību izmantošana, veicinot procesa norisi, piesakot lūgumu neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, ir apsūdzētā brīvas gribas paušana atbilstoši Kriminālprocesa likumā noteiktajām tiesībām un pienākumiem, un procesuālo tiesību izmantošana vai neizmantošana neietekmē nosakāmo sodu.

[4] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 559. panta $4.^1$ daļu lieta apelācijas instances tiesā nozīmēta iztiesāšanai rakstveida procesā.

Kriminālprocesa likuma 559. panta $4.^1$ daļa noteic, ka lietu var iztiesāt rakstveida procesā arī gadījumos, kas nav minēti šā panta ceturtajā daļā, ja pret to neiebilst prokurors vai persona, kuras intereses un tiesības sūdzība vai protests aizskar.

Apsūdzētais iebildumus par lietas iztiesāšanu rakstveida procesā nav izteicis.

[5] Zemgales apgabaltiesā saņemts Rietumzemgales prokuratūras prokurores Daigas Vācietes rakstveida viedoklis, kurā uztur apelācijas protestu, kā arī norāda, ka nav iebildumu par krimināllietas izskatīšanu rakstveida procesā un nav noraidījumu tiesas sastāvam.

Prokurore iesniegusi apelācijas protesta precizējumu, norādot, ka saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) /Persona A/ soda laikā lūdz ieskaitīt pēc Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra sprieduma pilnībā izciesto īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu vienu mēnesi, daļēji izciesto transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas sodu no 2024. gada 26. novembra līdz 2025. gada 14. janvārim un no 2025. gada 14. februāra līdz 2025. gada 21. oktobrim – uz apelācijas instances tiesas lietas izskatīšanas dienu kopā 9 mēnešus 26 dienas.

Prokurore lūdz noteikt /Persona A/ galīgo izciešamo sodu – īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 24 dienām un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 3 gadiem 11 mēnešiem 4 dienām.

[6] Zemgales apgabaltiesā saņemts aizstāves Aijas Eglītes rakstveida viedoklis par apelācijas protestu, kurā norāda, ka nav noraidījumu tiesas sastāvam, kā arī nav iebildumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Aizstāve uzskata, ka pirmās instances tiesa vispusīgi un detalizēti analizējusi apsūdzētā /Persona A/ personību, turklāt ņēmusi vērā tiesību literatūrā un judikatūrā paustās atziņas, tādējādi pamatoti nonākot pie atziņas, ka apsūdzētajam nav piemērojams brīvības atņemšanas sods.

Aizstāve nepiekrīt apelācijas protestā paustajam viedoklim, ka pieprasītais brīvības atņemšanas sods nav ilgs, tāpēc netraucēs apsūdzētajam pierādīt apņemšanos turpmāk neizdarīt likumpārkāpumus. Aizstāve uzskata, ka apsūdzētā izolēšana no sabiedrības kaut uz neilgu laiku var izraisīt virkni sarežģījumu gan darbā, gan attiecībā uz centieniem piedalīties bērna audzināšanā un nekādā veidā nesekmēs stāšanos uz likumpaklausīga dzīves ceļa.

Ņemot vērā iepriekš minēto, aizstāve lūdz atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu, bet prokurores apelācijas protestu noraidīt.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un pierādījumus par apsūdzētā /Persona A/ personību, izvērtējusi apelācijas protestā minētos argumentus un aizstāves rakstveida viedokli, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums jāatceļ daļā par apsūdzētajam /Persona A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas, pēc Krimināllikuma 50. panta piektās daļas, par aizturēšanā pavadītā laika ieskaitīšanu saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta pirmo un ceturto daļu,par galīgo izciešamo sodu un šajās daļās taisāms jauns spriedums. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots, tāpēc atstājams negrozīts.

[8] Pirmās instances tiesas sēdē apsūdzētais /Persona A/ savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnībā un piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā. Pirmās instances tiesa lietas materiālu pārbaudes rezultātā ir pārliecinājusies, ka apsūdzētā /Persona A/ vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pilnībā apstiprinās, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta nosacījumiem tiesa pamatoti pieņēmusi lēmumu neizdarīt pierādījumu pārbaudi, šis lēmums apelācijas kārtībā nav apstrīdēts.

[9] Apsūdzētā /Persona A/ vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā, ir pierādīta ar krimināllietā savāktajiem pierādījumiem, apsūdzētais notiesāts pamatoti. Pirmās instances tiesa apsūdzētā darbības kvalificējusi pareizi, līdz ar to šajā daļā pierādījumu pārvērtēšanai nav pamata.

[10] Saskaņā ar Krimināllikuma 35. panta otro daļu soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas. Turklāt, nosakot sodu, jāņem vērā izdarītā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, vainīgā personība, atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi, kā arī soda noteikšanai jābūt individualizētai.

Apgabaltiesa konstatē, ka, nosakot apsūdzētajam /Persona A/ sodu, pirmās instances tiesa nav pietiekami izvērtējusi apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, kā arī ignorējusi Krimināllikuma 35. panta otrās daļas 5. punktā noteikto soda mērķi, proti, panākt, lai notiesātais pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Apgabaltiesa atzīst, ka apsūdzētajam /Persona A/ nosakāms Krimināllikumā noteiktajam soda mērķim un soda noteikšanas vispārīgajiem principiem atbilstošs soda veids un mērs, ko pirmās instances tiesa nav pietiekami izvērtējusi.

[11] Nosakot sodu apsūdzētajam /Persona A/, apgabaltiesa ņem vērā Krimināllikuma 35. pantā definēto soda mērķi, soda noteikšanas principus saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta nosacījumiem.

[12] Nosakot soda veidu, apgabaltiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību.

[12.1] Apsūdzētais /Persona A/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā, kas saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu klasificējams kā mazāk smags noziegums, kas vērsts pret jurisdikciju.

[12.2] Par apsūdzētā /Persona A/ personību noskaidrots, ka viņš ir neprecējies, ar deviņu klašu izglītību, ir četrus gadus vecs bērns, par kura apgādību un saskarsmi norit tiesvedība, vēlas iegūt saskarsmes tiesības ar bērnu, lai piedalītos viņa audzināšanā, oficiāli nodarbināts Norvēģijā kā autopulētājs, atbilstoši darba līgumam divas nedēļas nodarbināts Norvēģijā, savukārt divas nedēļas atrodas Latvijā, sūdzības par veselības stāvokli nav, kā arī nav ziņu par atrašanos speciālistu uzskaitē.

[13] Pirmās instances tiesa konstatēja, ka apsūdzētais /Persona A/ agrāk sodīts. Pārbaudot Sodu reģistra ziņas, apgabaltiesa konstatē, ka ir ziņas par to, ka /Persona A/ sodīts ārvalstī, kā arī pret viņu izbeigts kriminālprocess sakarā ar izlīgumu ar cietušo.

[13.1] Pārbaudot Sodu reģistra datus, apgabaltiesa konstatē, ka 2018. gada 19. novembrī Zviedrijas Karalistē /Persona A/ sodīts ar sociālo un tiesu iestāžu probāciju par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu pret satiksmes noteikumiem, proti, transportlīdzekļa vadīšanu bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām vai laikā, kamēr tās ir atņemtas, un transportlīdzekļa vadīšana alkohola vai narkotisko vielu ietekmē.

[13.2] Ar Ziemeļkurzemes prokuratūras prokurora 2024. gada 14. augusta priekšrakstu par sodu /Persona A/ sodīts pēc Krimināllikuma 262. panta $1.^1$daļas ar sabiedrisko darbu uz 200 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz pieciem gadiem. Prokurora priekšraksts par sodu stājies spēkā 2024. gada 26. augustā.

[13.3] Ar Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra spriedumu /Persona A/ sodīts pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz vienu mēnesi, pievienojot neizciesto sodu pēc Ziemeļkurzemes prokuratūras prokurora 2024. gada 14. augusta priekšraksta par sod, un galīgais sods noteikts – īslaicīga brīvības atņemšanu uz vienu mēnesi, ar sabiedrisko darbu uz 176 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem deviņiem mēnešiem. Spriedums stājies spēkā 2024. gada 7. decembrī. Brīvības atņemšanas sods izciests 2025. gada 14. februārī.

[13.4] Kurzemes rajona tiesā 2025. gada 24. februārī pieņemts lēmums, ar kuru /Persona A/ ar Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra spriedumu noteiktā soda – sabiedriskā darba izciešanā ieskaitītas pēc Ziemeļkurzemes prokuratūras prokurora 2024. gada 14. augusta priekšraksta par sodu nostrādātās sabiedriskā darba stundas un noteikts, ka sabiedriskā darba izpildāmā daļa ir 135 stundas 30 minūtes. Lēmums stājies spēkā 2025. gada 7. martā.

[13.5] No Tiesu informatīvās sistēmas redzams, ka ar Zemgales rajona tiesas 2025. gada 25. septembra lēmumu pret /Persona A/ izbeigts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377. panta 9.punktu, pamatojoties uz izlīgumu ar cietušo. Nolēmums stājies spēkā 2025. gada 7. oktobrī.

[13.6] Apgabaltiesas ieskatā, minētās ziņas raksturo apsūdzētā /Persona A/ personību un parāda viņa attieksmi pret likumpārkāpumu izdarīšanu, kā arī liecina par to, ka viņš nav izdarījis pietiekamus secinājumus, nav veicis pasākumus, lai koriģētu savu uzvedību un mainītu savu vieglprātīgo attieksmi pret likumu ievērošanu.

[14] Krimināllikuma 46. panta ceturtā daļa noteic, ka brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Apgabaltiesa vērš uzmanību uz judikatūrā izteikto atziņu, ka tiesai ir pienākums vainīgajai personai noteikt tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46. pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi.

Apgabaltiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā pirmās instances tiesa nav pietiekami novērtējusi apsūdzētā personību un to, ka /Persona A/, būdams 2024. gada 14. augustā notiesāts ar prokurora priekšrakstu par sodu, kas stājās spēkā 2024. gada 26. augustā, izdarīja jaunu noziedzīgu nodarījumu 2024. gada 18. septembrī, tas ir, mazāk kā mēneša laikā pēc prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās dienas.

Tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46. pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi, taču tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018. gada 19. jūnija lēmuma SKK-J-348/2018 6.2 punktu*).

Apgabaltiesa atzīst, ka, nosakot sodu par noziedzīgo nodarījumu, kas tiek klasificēts ka mazāk smags, soda mērķis netiks sasniegts, nosakot sodu bez likumā paredzētā īslaicīgās brīvības atņemšanas soda.

Apgabaltiesa ņem vērā ziņas, kas raksturo apsūdzēto /Persona A/, proti, ka, atrodoties ārvalstī, viņš bija pieļāvis pārkāpumu, un, būdams sodīts arī Latvijā ar sabiedrisko darbu, turklāt piemērojot papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz pietiekami ilgu laiku – 5 gadiem, piemērojot arī transportlīdzekļa konfiskāciju, tomēr apsūdzētais pret viņu piemērotos likuma mērus ignorēja, kas liecina par to, ka iepriekšnoteiktais sods nebija sasniedzis soda mērķi, jo /Persona A/ secinājumus neizdarīja un turpināja izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus. Līdz ar to netika panākts tas, lai apsūdzētais /Persona A/ ievērotu likumus un pārtrauktu to izdarīšanu.

Turklāt, pārbaudot Tiesu informatīvo sistēmu, redzams, ka /Persona A/ pēc noteiktā soda – īslaicīgās brīvības atņemšanas soda izciešanas 2025. gada 14. februārī jau nākamajā dienā – 2025. gada 15. februārī izdarīja jaunu noziedzīgu nodarījumu pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, šis kriminālprocess tika izbeigts sakarā ar apsūdzētā un cietušās noslēgto izlīgumu, taču atbilstoši Kriminālprocesa likuma 380. pantā noteiktajam apsūdzētais netiek reabilitēts šī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Apgabaltiesa atzīst, ka šāda /Persona A/ attieksme kopumā liecina, ka ar iepriekš noteikto sodu, kas sākotnēji noteikts sabiedriskā darba veidā, netika panākts, lai apsūdzētais arī turpmāk pildītu likumus un atturētos no to izdarīšanas. Apsūdzētais /Persona A/ nav izrādījis vēlmi pārtraukt un atturēties no likumpārkāpumu izdarīšanas, prokurora priekšrakstā noteiktais sods nav ietekmējis viņa turpmāko uzvedību, nav atturējis no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Apgabaltiesa atzīst, ka katrai personai ir tiesības izvēlēties savu uzvedības un rīcības modeli, taču vienlaikus jārēķinās ar iespējamām sekām.

Līdz ar to apgabaltiesa atzīst, ka, nosakot apsūdzētajam /Persona A/ sodu īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā, kas ir bargāks par iepriekš noteikto, tas būtu līdzeklis, lai panāktu, ka notiesātais pildītu likumus un neizdarītu jaunus noziedzīgus nodarījumus.

Apgabaltiesa atzīst, ka, izraugoties tādu pašu soda veidu, kā tas /Persona A/ bija noteikts iepriekš, tiktu pieļauta situācija, ka sabiedrībā varētu nenostiprināties pārliecība par pienākumu pildīt likumus un tas neatturētu citas personas no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, jo personām radīsies pārliecība, ka, izdarot noziedzīgu nodarījumu pret jurisdikciju, atkal tiks noteikts tāds pats soda veids, nevis izraudzīts bargāks. Tas sabiedrībai radītu nepareizu priekšstatu, ka tiesību ierobežojumu neievērošana ir izdevīga, jo neseko adekvāts sods.

Soda mērķa sasniegšanai apgabaltiesa atzīst par pamatotu apelācijas protestā norādīto, ka apsūdzētajam /Persona A/ par inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izskatāmajā lietā nosakāms īslaicīgas brīvības atņemšanas sods.

[15] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešo daļu, nosakot soda mēru, apgabaltiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[15.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu par apsūdzētā /Persona A/ atbildību mīkstinošu apstākli apgabaltiesa atzīst apsūdzētā savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

[15.2] Atbildību pastiprinoši apstākļi saskaņā ar Krimināllikuma 48. pantu netiek konstatēti.

[15.3] Apgabaltiesa ņem vērā, ka apsūdzētais /Persona A/ izmantoja Kriminālprocesa likuma 21. pantā paredzētās tiesības uz sadarbību, izvēloties vienkāršāku procesa veidu un paātrinot vienkāršāku krimināltiesisko attiecību noregulējumu, piekrītot neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, pastiprina savas vainas atzīšanu un nožēlošanu, bet nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli (*skat. Augstākās Tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2008. gada 21. aprīļa lēmums lietā SKK - 232/2008.).*

Ņemot vērā judikatūrā izteiktās atziņas, apgabaltiesa atzīst, ka šādu apstākli nav pamata atzīt par patstāvīgu apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli. Apgabaltiesa atzīst, ka šis apstāklis pastiprina apsūdzētā vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

[16] Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) /Persona A/ nosakāms galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības ar Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra spriedumu un Kurzemes rajona tiesas 2025. gada 24. februāra lēmumu.

Nosakot galīgo sodu saskaitīšanas veidu, apgabaltiesa ņem vērā apsūdzēto /Persona A/ raksturojošos datus, to, ka viņš agrāk sodīts, nepārtrauc likumpārkāpumu izdarīšanu, turklāt izskatāmajā lietā noziedzīgais nodarījums izdarīts nepilna mēneša laikā pēc prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās. Apgabaltiesa atzīst, ka /Persona A/ piespriestie sodi ir pilnībā pieskaitāmi šajā spriedumā noteiktajam īslaicīgas brīvības atņemšanas sodam.

Zemgales apgabaltiesā no Valsts probācijas dienesta Kurzemes reģiona teritoriālās struktūrvienības /Struktūrvienība/ saņemtas ziņas, ka /Persona A/ 2025. gada 12. jūnijā ir nostrādājis sabiedriskā darba135 stundas 30 minūtes, par ko 2025. gada 25. jūnijā nosūtīts paziņojums Kurzemes rajona tiesai.

Apgabaltiesa atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) /Persona A/ soda laikā ieskaitāms pēc Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra sprieduma pilnībā izciestais īslaicīgas brīvības atņemšanas sods viens mēnesis,pilnībā izciestais sabiedriskais darbs 135 stundas 30 minūtes un daļēji izciestais transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas sods.

Nosakot transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas soda izciesto daļu, apgabaltiesa ņem vērā Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra spriedumā noteikto atlikušo transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas soda laiku uz 2024. gada 26. novembri, kas ir četri gadi deviņi mēneši.

Apgabaltiesa atzīst, ka uz sprieduma taisīšanas dienu izskatāmajā lietā papildsoda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas laikā ieskaitāms laika periods no 2024. gada 26. novembra līdz 2025. gada 14. janvārim, un no 2025. gada 14. februāra līdz 2025. gada 21. oktobrim.

Ņemot vērā minēto, /Persona A/ izciestajā transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas soda laikā uz 2025. gada 21. oktobri ieskaitāmi – deviņi mēneši 26 dienas.

[17] Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta pirmo un ceturto daļu apsūdzētā /Persona A/ soda laikā ieskaitāms aizturēšanas laiks 2024. gada 18. septembrī, kas atbilst vienai brīvības atņemšanas dienai.

[18] Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 528. panta pirmās daļas 5.^{1}punktam /Persona A/ nosakāms galīgais izciešamais sods uz šī sprieduma taisīšanas dienu, tas ir, uz 2025. gada 21. oktobri.

Apgabaltiesa konstatē, ka /Persona A/ piespriestais īslaicīgas brīvības atņemšanas sods pēc Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra sprieduma pilnībā izciests 2025. gada 14. februārī, turklāt pilnībā izciests sabiedriskais darbs 135 stundas 30 minūtes pēc Kurzemes rajona tiesas 2025. gada 24. februāra lēmuma.

Savukārt, aprēķinot izciestā papildsoda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas laiku pēc Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra sprieduma, konstatēts, ka uz 2025. gada 21. oktobri /Persona A/ izcietis deviņus mēnešus 26 dienas, līdz ar to minētā papildsoda izciešamā daļa uz sprieduma taisīšanas brīdi ir 3 gadi 11 mēneši 4 dienas.

Ievērojot to, ka apsūdzētais /Persona A/ turpina izciest transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas sodu arī pēc šī sprieduma pasludināšanas, savukārt atbilstoši Krimināllikuma nosacījumiem spriedums izpildāms ar tā spēkā stāšanās dienu, tāpēc, lai nepasliktinātu apsūdzētā stāvokli, saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu

(*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) nosakāms, ka /Persona A/ transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas soda laikā ieskaitāma izciestā soda daļa no 2025. gada 21. oktobra.

[19] Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par apsūdzētajam /Persona A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas, galīgā soda noteikšanu pēc Krimināllikuma 50. panta piektās daļas, aizturēšanā pavadītā laika ieskaitīšanu saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta pirmo un ceturto daļu,galīgo izciešamo sodu un šajās daļās taisāms jauns spriedums, bet pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots, tāpēc atstājams negrozīts.

[20] Apelācijas instances tiesā apsūdzētā aizstāvību realizēja advokāte Aija Eglīte, kurai par veikto darbu saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84. pantu un Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību” no valsts līdzekļiem izmaksājami 50*euro*.

Apgabaltiesa nekonstatē apstākļus, kas būtu par pamatu apsūdzētā /Persona A/ atbrīvošanai no procesuālo izdevumu atlīdzināšanas par aizstāves darbu. Tāpēc minēto izdevumu atlīdzināšanas pienākums valstij saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 4. punktu un 368. pantu uzliekams apsūdzētajam /Persona A/, nosakot likumā paredzēto termiņu labprātīgai atlīdzināšanai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563. panta $1.^{1}$ daļas 2. punktu, apgabaltiesa

nosprieda

atcelt Zemgales rajona tiesas 2025. gada 8. aprīļa spriedumu daļā par /Persona A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas, par galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*), par izciesto sodu ieskaitīšanu saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*), par aizturēšanā pavadītā laika ieskaitīšanu saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta pirmo un ceturto daļu, par galīgo izciešamo sodu.

Sodīt /Persona A/ pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 25 dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) pēc noziedzīgu nodarījumu kopības ar Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra spriedumu un Kurzemes rajona tiesas 2025. gada 24. februāra lēmumu, pilnīgi saskaitīt piespriestos sodus, galīgo sodu /Persona A/ noteikt – īslaicīgu brīvības atņemšanu uz vienu mēnesi 25 dienām, sabiedrisko darbu uz 135 stundām 30 minūtēm, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem deviņiem mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu (*likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim*) /Persona A/ soda laikā ieskaitīt pēc Kurzemes rajona tiesas 2024. gada 26. novembra sprieduma pilnībā izciesto īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu vienu mēnesi, sabiedrisko darbu 135 stundas 30 minūtes un daļēji izciesto transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu no 2024. gada 26. novembra līdz 2025. gada 13. janvārim un no 2025. gada 14. februāra līdz2025. gada 21. oktobrim.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta pirmo un ceturto daļu /Persona A/ soda laikā ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku 2024. gada 18. septembrī, kas atbilst vienai brīvības atņemšanas dienai.

/Persona A/ galīgais izciešamais sods un papildsods uz sprieduma taisīšanas dienu ir – īslaicīga brīvības atņemšana 24 dienas un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz 3 gadiem 11 mēnešiem 4 dienām.

Pārējā daļā Zemgales rajona tiesas 2025. gada 8. aprīļa spriedumu atstāt negrozītu.

Piedzīt no /Persona A/ par labu valstij 50*euro* procesuālos izdevumus – samaksu par aizstāves darbu apelācijas instances tiesā, nosakot termiņu to labprātīgai atlīdzināšanai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās

dienas.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente I. Akmeņlauka

Tiesnesis R. Rinčs

Tiesnese I. Vanaga